

Adresa / Адреса / Address:

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine
V kozarske brigade 18 78000 Banja Luka, BiH

Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине
V козарске бригаде 18 78000 Бања Лука, БиХ

Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation
V kozarske brigade 18 78000 Banja Luka, B&H

Tel/Tel/Phone: +387 51 921 222, Fax: +387 51 921 520
e-mail: bhdca@bhdca.gov.ba
www.bhdca.gov.ba

PRIJAVA PROMJENE U FUNKCIONALNOM ATM SISTEMU

IDENTIFIKACIJA PROMJENE¹

ANSP ref. br. i naziv:

1. PODACI O ORGANIZACIJI I ODOBRENJIMA

Organizacija				
Adresa				
Usluge/funkcije koje pruža	☐ ATS	☐ MET	☐ AIS	☐ CNS
	☐ ATFM		☐ ASM	
Datum certifikovanja ²				
Menadžer za korporativnu sigurnost				
Telefon(i)				
E-mail				
Kontakt osobe za ovu promjenu (ako ih ima) ³				
Funkcija				
Telefon(i)				
E-Mail				
Datum				
Potpis menadžera za korporativnu sigurnost ⁴				

¹ Popuniti i poslati u BHDCA za promjene u pružanju usluga koje mogu uticati na usaglašenost sa opštim zahtjevima ili sa uvjetima navedenim u Prilogu certifikatu i promjene vezane za sigurnost koje su procijenjene na klasu ozbiljnosti 1, 2, 3 ili 4. U skladu sa Poglavljem 3.2.4 Dodatka II Pravilnika o utvrđivanju opštih i posebnih zahtjeva za pružanje usluga zračne plovodbe („Službeni glasnik BiH“, broj 101/15 i 21/17) za definiranje klasa ozbiljnosti.

² Za subjekte koji pružaju ATFM ili ASM, datum prihvatanja njihovih procedura vezanih za promjene.

³ Osoba za kontakt ili Menadžer za korporativnu sigurnost, ako kontakt osoba nije imenovana, će biti informiran o svim promjenama o svim razmjenama informacija između BHDCA i podnositelja zahtjeva.

⁴ Štampani primjerci ovog obrasca će biti potpisani od strane Menadžera za korporativnu sigurnost. Dostavljene nepotpisane elektronske verzije su prihvatljive ako su poslane od strane Menadžera za korporativnu sigurnost.

2. PREGLED PODATAKA O PROMJENI			
Kratak opis promjene			
Razlozi za očekivane rezultate promjene			
Veze sa drugim promjenama			
Veze sa drugim CAA-ovima ⁵			
Da li je o promjeni bilo obavještenja u prošlosti?	☐ Ne	☐ Da	
Ako jeste, ukažite na značajne promjene od posljednjeg obavještenja			
Usluge/funkcije na koje utiče	☐ ATS	☐ MET	☐ AIS
	☐ ATFM		☐ CNS
Procijenjena klasa ozbiljnosti ⁶	☐ 1	☐ 2	☐ 3
	☐ 5		☐ 4
Trenutna faza projekta	☐ Definicija koncepta	☐ Projektna faza	
	☐ Primjena	☐ Uvođenje u operacije	
	☐ Operativna	☐ Povlačenje iz primjene	
	☐ Ostalo:		
Očekivani datum završetka/uvođenja promjene u primjenu			

3. GLAVNE ODGOVORNOSTI	
Vođa projekta zadužen za cjelokupno upravljanje promjenom	
Ime i prezime	
Sektor/Odjeljenje/Organizaciona jedinica	
Telefon(i)	
E-mail	
Menadžer za sigurnost zadužen za promjene (ako postoji)⁷	
Ime i prezime	
Sektor/Odjeljenje/Organizaciona jedinica	
Telefon(i)	
E-mail	

⁵ Za promjene koje imaju uticaja na pružanje prekograničnih usluga prijava promjene se dostavlja svim uključenim CAA-ovima. Na ovaj način se jasno identificiraju CAA-ovi koji su ili će biti obaviješteni.

⁶ Za klase ozbiljnosti 1, 2 i 3 podnositelj zahtjeva će kao prilog dostaviti dokument koji pokazuje kako je procijenjena klasa ozbiljnosti. BHDCA zadržava pravo da tokom bilo koje svoje tekuće aktivnosti provjeri kako su određene ostale klase ozbiljnosti. Svaka izmjena koja proizilazi iz procijenjene klase ozbiljnosti promjene biće prijavljena BHDCA odmah pošto se utvrdi.

⁷ Osoba koja je odgovorna za izradu sigurnosne argumentacije, Safety Case i ostalih povezanih aktivnosti.

4. TABELA PROCJENE MALA-VELIKA PROMJENA ⁸		
Da li promjena utiče na pitanja koja su obuhvaćena važećim opštim zahtjevima (Dodatak I Pravilnika o utvrđivanju opštih i posebnih zahtjeva za pružanje usluga zračne plovidbe)?		☐ Ne ☐ Da
Da li promjena utiče na pitanja koja su vezana za uvjete navedene u Prilogu certifikatu podnositelja zahtjeva?		☐ Ne ☐ Da
Da li promjena utiče na SMS podnositelja zahtjeva ili na bilo koju usvojenu proceduru upravljanja promjenama?		☐ Ne ☐ Da
Da li je klasa ozbiljnosti promjene još uvijek nepoznata?		☐ Ne ☐ Da
Da li se klasa ozbiljnosti za potencijalne efekte identificirane opasnosti procjenjuje sa 1 ili sa 2?		☐ Ne ☐ Da
Da li primjena promjene zahtijeva uvođenje novog zrakoplovnog standarda?		☐ Ne ☐ Da
Da li promjena podliježe Pravilniku o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnim prostorom (Uredba EC br. 552/2004) („Službeni glasnik BiH“, broj 45/10 i 65/10)?		☐ Ne ☐ Da
Da li je klasa ozbiljnosti za potencijalne efekte identificirane opasnosti procijenjena sa 3 i da li promjene uvode nove sisteme ⁹ ili izmjenu postojećih, da zamijene ili obezbijede nove funkcionalnosti i mogućnosti u ATM?	☐ Ne ☐ Da
	... da li promjena ima značajan geografski obim ili utiče na više lokacija, uključujući: <ul style="list-style-type: none"> - odlazne i dolazne procedure koje se primjenjuju na zračni prostor ili na aerodrom, - strukturu ATS ruta, - resektorizaciju zračnog prostora, - međuveze sa zainteresiranim stranama koje mogu direktno uticati na sigurnost pruženih usluga, ili - primjenu smanjenja minimuma razdvajanja u zračnom prostoru ili na aerodromu? 	☐ Ne ☐ Da
	... da li promjena ima uticaja na postojeće operativne metode, operativne procedure ili trenutno upravljanje zračnim prostorom?	☐ Ne ☐ Da
	... da li promjena utiče na dovoljnost i kompetentnost ATM osoblja?	☐ Ne ☐ Da
	... da li promjena podrazumijeva zahtjev za izuzeće (od propisa, od načina pružanja usluga)?	☐ Ne ☐ Da
Da li promjena utiče na susjedne ANSP-ove?		☐ Ne ☐ Da
Da li promjena utiče na FAB CE?		☐ Ne ☐ Da
Da li je podnositelju zahtjeva potrebno da se pregled promjena izvrši od strane BHDCA čak i ako su svi gore navedeni odgovori negativni?		☐ Ne ☐ Da

⁸ Ako je bilo koji od odgovora datih u Tabeli 4. potvrđan, tada je promjena velika. Ako nijedan od odgovora datih u Tabeli 4. nije potvrđan, ali se promjena tiče LoA ili je procijenjena klasa ozbiljnosti 3 ili 4, tada je promjena mala. I velike i male promjene moraju biti prijavljene. Pogledati Prijavlivanje promjena za dalje informacije o tome koje promjene moraju biti prijavljene.

⁹ Sistem je definiran kao oprema, ljudstvo, dokumentacija ili kao njihova kombinacija. Oprema se sastoji od hardware-a, software-a ili njihove kombinacije. Dokumentacija se sastoji od politika, priručnika, procedura, uputstava i smjernica, itd.

5. DODATNI PODACI O VELIKIM PROMJENAMA¹⁰	
Navedite dodatne informacije o	
Opis promjene	
Razlozi za očekivane rezultate	
Procjena klase ozbiljnosti ¹¹	
Pitanja interoperabilnosti¹²	
EATMN sistemi na koje utiče planirana promjena	☐ ATS ☐ COM ☐ NAV ☐ SUR ☐ AIS ☐ MET ☐ ASM ☐ ATFM
Ažurirana(e) Izjava(e) o provjeri sistema (DoV) koja će biti dostavljena(e)	
Ažurirana(e) Izjava(e) o podobnosti za upotrebu (DoS) će biti dostavljena(e)	
Izjava(e) o usklađenosti (DoC) će biti dostavljena(e)	
Ažuriran(i) Tehnički dokument(i) (TF) će biti dostavljen(i)	
Ako je potrebno, dostaviti dodatne informacije o	
Opšti zahtjevi na koje ima uticaja (Dodatak I Pravilnika o utvrđivanju opštih i posebnih zahtjeva za pružanje usluga zračne plovidbe)	
Uticaji na uvjete navedene u Prilogu certifikatu	
Uticaji na SMS ili usvojene procedure za upravljanje promjenama	
Novi zrakoplovni standardi	
Novi sistemi ili promjene postojećih sistema	
Zamijenjene ili nove funkcionalnosti i mogućnosti	
Geografski obim	
Promjene odlaznih i dolaznih procedura	
Promjene strukture ATS ruta	
Promjene u sektorizaciji zračnog prostora	
Promjene u međuvezama sa zainteresiranim stranama	
Smanjenje minimuma razdvajanja	
Uticaji na postojeće operative metode, operative procedure ili trenutno upravljanje zračnim prostorom	
Promjene dovoljnosti i kompetentnosti ATM osoblja	
Zahtjevi za izuzeće	

¹⁰ Popuniti ako je bilo koji odgovor dat u Tabeli 4. potvrđan. Odgovori dati u Tabeli 5. treba da budu kratki i koncizni i trebali bi da se odnose na određene dokumente ili dijelove dokumenata koji će biti dostavljeni u prilogu.

¹¹ Za klase ozbiljnosti 1, 2 i 3 podnositelj zahtjeva treba dostaviti kao prilog dokument koji pokazuje kako je klasa ozbiljnosti procijenjena.

¹² Pogledati Pravilnik o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnim prostorom (Uredba EC br. 552/2004) („Službeni glasnik BiH“, broj 45/10 i 65/10).

5. DODATNI PODACI O VELIKIM PROMJENAMA¹⁰

Ako je moguće, dostaviti dodatne informacije o	
Glavne faze projekta i ključne tačke	
Procjena potrebne radne snage u čovjek mjesecima	
Glavne odgovornosti u odnosu na kvalitet, sigurnost (security), finansije i pitanja ljudskih resursa	
Odjeljenja koja su obuhvaćena	
Stručnost i kompetencije koje se traže od osoblja obuhvaćenog promjenom	
Procijenjeni troškovi	
Da li je rađena Cost Benefit analiza?	
Veza sa poslovnim planom ili godišnjim planom	
Finansijske obaveze	
Ugovorni aranžmani	
Pokriće osiguranjem	
Drugi ANSP-ovi obuhvaćeni/uključeni	
Drugi CAA-ovi obuhvaćeni/uključeni	
Zainteresirane strane obuhvaćene/uključene	
Proizvođači obuhvaćeni/uključeni	
Osoblje podugovornih organizacija	
Spoljne usluge i nabavke	
Usluge ili funkcije na koje utiče promjena	
Novi sporazumi ili izmjene postojećih	
Nova oprema ili modifikacije postojeće opreme	
Nova radna snaga ili promjene postojeće radne snage	
Identificirane potrebe za obukom	
Ostalo	

Uputstvo za ANSP – Obrazac za prijavu promjena:

Opšte

Na svako od pitanja se može odgovoriti direktno u obrascu. Preporučuje se da se pridodaju relevantni prilozi kao odvojeni dokumenti i dostavi kratak rezime u dokumentu zajedno sa referencom na važeći prilog (sa više detalja).

Dio 1: Podaci o podnosiocu zahtjeva i odobrenju

Ovaj dio treba da identificira organizaciju podnosioca zahtjeva koji dostavlja obavještenje i kontakt osobu u organizaciji.

Dio 2: Pregled podataka o promjeni

Ovaj dio treba da pruži pregled podataka o namjeravanoj promjeni. Sljedeće treba biti uzeto u obzir:

1. Kratak opis promjene treba da obuhvati i rezime promjene. Detaljniji opis treba da bude pridodat u obliku priloga. Detalji mogu biti dostavljeni kroz Opis operativnog koncepta, Specifikacije nabavke itd.
2. Promjena, a posebno promjena značajna za sigurnost, treba da bude obrazložena i ANSP će pružiti odgovarajuće obrazloženje prednosti koje se očekuju uvođenjem promjene¹³.
3. Ako promjena utiče na ATM sisteme koji se koriste za pružanje usluga u zračnom prostoru koji je u nadležnosti dva ili više CAA, osim ako drugačije nije dogovoreno, obavještenje će biti poslato svim CAA-ovima na koje promjena utiče i ovaj red u obrascu treba da identificira ostale CAA-ove uključene u procjenu promjene. BHDCA će, koliko god je to moguće i izvodljivo, koordinirati preglede/procjene sa svim takvim CAA-ovima da bi se izbjeglo dupliranje posla.
4. Procijenjena klasa ozbiljnosti treba da se zasniva na procjeni rizika izvršenoj od strane ANSP, ako je izvodljivo, kao nadopuna prethodne procjene istog ATM sistema izvršene od strane ANSP.
5. BHDCA ističe obavezu ANSP-a da obavijesti BHDCA prije započinjanja promjene, odnosno da ANSP dostavi obavještenje o planiranim promjenama. Ovo omogućava BHDCA da podrži ANSP u obezbjeđivanju da zahtjevi, planovi, procesi itd. budu dostavljeni BHDCA sa informacijama potrebnim za postizanje prihvatanja.

Dio 3: Glavne odgovornosti

Ovaj dio će pružiti jasnu identifikaciju organizacije nadležne za primjenu promjene i ko je Menadžer sigurnosti imenovan da podrži sprovođenje promjene.

Dio 4: Tabela procjena mala-velika promjena

Ovaj dio će organizaciji omogućiti da izvrši procjenu da li je promjena velika ili mala. Sljedeće treba uzeti u obzir:

1. Ako promjena utiče na opšte zahtjeve (Dodatak I Pravilnika o utvrđivanju opštih i posebnih zahtjeva za pružanje usluga zračne plovidbe), ANSP će priložiti listu svih zahtjeva na koje promjena utiče.
2. Ako je ATM sistem predmet Pravilnika o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnim prostorom, ANSP će utvrditi sistem i sastavne dijelove na koje utiče promjena i priložiti listu relevantnih osnovnih zahtjeva, pravila implementacije i specifikacija Zajednice (vidjeti Dio 5 o Dodatnim podacima o velikoj promjeni).
3. Ako je opasnosti dodijeljena klasa ozbiljnosti 3 i jedan od dodatnih uvjeta je ispunjen, BHDCA će zahtijevati sigurnosni pregled promjene. Time bi se osigurala usklađenost sa ICAO standardima i dokumentima i u cjelini osiguralo da promjene budu predmet odgovarajuće sigurnosne procjene.
4. Ako ANSP smatra da je to relevantno, čak i ako nijedan od kriterija nije ispunjen, ANSP može zahtijevati da BHDCA izvrši sigurnosni pregled promjene.
5. BHDCA zadržava pravo da zaključi drugačije u odnosu na ozbiljnost identificirane opasnosti i/ili zaključi da će pregled biti potreban bez obzira na klasifikaciju (npr. na osnovama u vezi sa interoperabilnošću ili sertifikacijom). Slično tome, BHDCA zadržava pravo da procijeni ozbiljnost drugačije nego ostali CAA-ovi koji su uključeni.

¹³ Obrazloženje se zahtijeva kao dio sigurnosnog slučaja (Safety Case) ili sličnog dokumenta (procjena rizika ili sigurnosti, itd.).

Dio 5: Dodatni podaci o velikoj promjeni

Ovaj dio je namijenjen za promjene klasificirane kao velike ili promjene koje utiču ili su vezane za interoperabilnost. Sljedeće treba biti uzeto u obzir:

1. Da li promjena podliježe Pravilniku o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnim prostorom (Uredba EC br. 552/2004) („Službeni glasnik BiH”, broj 45/10 i 65/10)?
2. Što se tiče pitanja interoperabilnosti, pružatelj usluga mora jasno odrediti da li promjena utiče na DoV, DoC, DoS i TF prethodno dostavljen BHDCA. Ako je tako, preporučuje se da se priloži procjena pružatelja usluga čiji se osnovni zahtjevi i pravila implementacije odnose na promjenu.
3. Kada su u pitanju opšti zahtjevi, pružatelj usluga mora jasno odrediti da li promjena utiče na usklađenost sa opštim zahtjevima i/ili ujetima navedenim u Prilogu certifikatu ili dokumentu o imenovanju/dezignaciji. Ako utiče, treba dostaviti prilog u kome pružatelj usluga navodi opšte zahtjeve/uvjete na koje utiče i opis načina na koji to čini.
4. Za uticaj na SMS ili procedure upravljanja promjenama, BHDCA će naglasiti da će takve promjene biti prihvaćene od strane BHDCA u odvojenom zahtjevu za promjene i biće primijenjene samo na promjene koje su dovedene u pitanje poslije prihvatanja tih promjena od strane BHDCA.
5. Zahtjevi za izuzeće moraju biti potpuno jasni i pozivati se na propis ili njegov dio na osnovu kog se traži izuzeće.